

سیمای کشاورزی شهرستان شاهین شهر و میمه سال زراعی 96-95

شهرستان شاهین-شهر و میمه با مساحتی بالغ بر ۶۱۰۵ کیلومتر مربع از شمال به استان مرکزی - از شرق به کاشان، نطنز و برخوار - از جنوب به اصفهان و از غرب به نجف-آباد، خمینی-شهر و گلپایگان محدود است. این شهرستان دارای دو بخش مرکزی و میمه و ۶ شهر به نامهای: شاهین-شهر، گز برخوار، میمه، وزوان، لای-بید (جدید التاسیس) و شهر گرگاب (جدید التاسیس) و ۱۹ روستا به نامهای: اذان، زیادآباد، حسن رباط، لوشاب، موته، ونداده، خسروآباد، سعیدآباد، مرآوند، قاسم-آباد، چغاده، رباط آغاکمال، باغمیران، سُه، کلهرود، دهلر، بیدشک، مورچه خورت و جهادآباد می باشد. شهر شاهین-شهر مرکز بخش مرکزی و شهر میمه مرکز بخش میمه می باشد. بخش مرکزی شامل شهرهای شاهین-شهر، گز برخوار و گرگاب و بخش میمه شامل شهرهای میمه، وزوان و لای بید است. دهستان مورچه خورت با مرکزیت روستای مورچه خورت و دهستان برخوار غربی به مرکزیت روستای جهادآباد در بخش مرکزی و دهستان ونداده با مرکزیت روستای ونداده و دهستان زرکان با مرکزیت روستای حسن رباط در بخش میمه واقع شده اند. نقل است که نقشه اولیه طراحی شده شهر از بالا به صورت شاهین جلوه می کرده است. به دلیل وجود آبشخور شاهین-ها در این منطقه بنا کنندگان شاهین-شهر آنرا به این نام نامیدند.

میمه: به دلیل مساعد بودن کشت مو و وجود تاکستانهای اطراف شهر میمه این شهر را میمه نامیدند.

گز برخوار: یکی از قدیمی-ترین شهرهای منطقه می باشد. این شهر به روایتی در قدیم الایام دارای یک نوع گیاه تیغ دار بیابانی با رویش زیاد بوده که این گیاه به نام گز نامیده می شده است.

جغرافیای طبیعی

بطور کلی آب و هوای شهرستان نیمه کوبیری بوده و جزء سرزمین-های خشک کشور بشمار می رود. شاهین-شهر مرکز شهرستان به دلیل موقعیت ویژه-ای که داراست مکان برخورد توده هوای گرم و خشک کوبیری با توده هوای سرد کوههای غرب است و به همین جهت پیوسته باد در این شهر در حال وزش می باشد.

مناطق کوهستانی بیشتر مناطق غرب، شمال و شمال شرقی شهرستان از جمله بخش میمه را در بر گرفته است. نواحی شمال و شمال شرقی از استپ کوهپایه-ای، نواحی جنوب و جنوب شرقی از استپ بیابانی برخوردار است.

بخش میمه از نقاط سردسیر می باشد. از ارتفاع بیشتری از سطح دریا نسبت به دیگر مناطق شهرستان برخوردار است. دارای تابستانهای گرم و خشک، پاییز با بادهای موسمی همراه با رگبارهای تند و بارانهای نامنظم و زمستانهای سرد و خشک می باشد.

بخش میمه از شمال، شمال شرق و شرق به کوههای کرکس محدود است. در جنوب غربی شهر وزوان کوهستان کهر و با ارتفاع ۲۵۰۰ متر و رشته کوههای دم سیاه و سه کلنگ نیز قرار دارد.

مهمترین محصولات زراعی شهرستان : گندم ، جو ، یونجه ، ذرت ، کلزا، چغندر قند، سیب زمینی

مهمترین محصولات باغی شهرستان : پسته، انار، انگور ، سیب ، به ، گردو ، گل محمدی و زعفران

مهمترین تولیدات دام، طیور و آبزیان شهرستان : گوشت قرمز ، گوشت سفید، شیر، تخم مرغ، عسل

واحد زراعت

میزان سطح اراضی زراعی شهرستان 15000 هکتار که بیش از 30 نوع محصول زراعی در این شهرستان کشت میشود.

از جمله اقدامات صورت گرفته در بخش زراعی شهرستان:

- توسعه و ترویج کشتهای متناسب با شرایط آب و هوایی و اقلیم شهرستان در راستای تغییر الگوی کشت (کلزا- سورگوم -چغندر قند بهاره و پاییزه- تریتیکاله - کاملینا-منداب و...)
- ایجاد مزارع الگویی (گندم ، جو، تریتیکاله، سورگوم ، کلزا، کاملینا)
- نظارت بر بهبود عملکرد مزارع زراعی
- ترویج روشهای آبیاری با استفاده از نوارهای تیپ در زراعت محصولات مختلف در جهت استفاده بهینه از آب (کشت گندم به روش آبیاری تیپ- کشت کلزا به روش آبیاری تیپ و...)
- اجرای طرح های ترویجی -تحقیقی و مشارکتی ارقام مختلف محصولات زراعی (گندم، جو، سورگوم، کلزا) به منظور توسعه کشت های با نیاز آبی کم و آشنایی کشاورزان و ترویج آن
- نظارت بر فرایند خرید محصولات زراعی
- توسعه کشت بی خاکورزی

عمده محصولات زراعی شهرستان در سال 95-96

ردیف	نام محصول	سطح (ha)
1	گندم	3000
2	جو	3000
3	کلزا	133
4	منداب	100
5	گلرنگ	27
6	ذرت سیلویی	2446
7	سورگوم علوفه ای	40
8	کنجد	80
9	زعفران	53
10	سیب زمینی	155
11	پیاز	200
12	حبوبات	6/5
13	یونجه	1000
14	آفتابگردان آجیلی	31
15	شبدر	5
16	شلغم	5
17	چغندر قند	140
18	ارزن	20
19	سبزی و صیفی	1795
	جمع کل (هکتار)	12236.5

واحد باغبانی:

از جمله فعالیت های باغبانی شهرستان در چند سال اخیر:

- تولید خربزه به روش داربستی در گلخانه
- اصلاح، احیاء، بهبود و ایجاد باغات پسته
- تغییر الگوی کشت (کشت پسته-زعفران-گل محمدی)
- حذف و جایگزینی درختان نامساعد با شرایط محیطی منطقه
- تهیه و توزیع تعداد **9000** اصله نهال یارانه دار پسته
- توسعه و ترویج کشتهای گلخانه ای (سطح توسعه گلخانه طی چهار سال گذشته : گلخانه فلزی **4/7** هکتار با سرمایه گذاری **5/8** میلیارد تومان)
- گلخانه چوبی: **10** هکتار با سرمایه گذاری **3/2** میلیارد تومان
- گلخانه در دست احداث و اخذ پروانه : **12** هکتار با سرمایه گذاری **21** میلیارد تومان
- سطح فعال گلخانه های (فلزی و چوبی) شهرستان **69** هکتار
- تجهیز گلخانه ها در سطح **5** هکتار
- معرفی متقاضیان جهت اخذ مجوز احداث گلخانه ها
- توسعه ایجاد اشتغال در سطح شهرستان با استفاده از کشتهای گلخانه ای، کشت محصولات زعفران، گل محمدی، پسته

محصولات باغی شهرستان سال 95-96

نوع محصول	سطح(هکتار)	میزان تولید(تن)
سیب درختی	94	894
انار	195	2730
پسته	627	389
بادام	102	204
انگور	455	4459
گردو	29	73
گلستان	41	123
دانه دارها	44	431

923	142	هسته دارها
230	62	سبزی و صیفی
940	0.334	قارچ خوراکی

واحد دام و طیور و آبزیان:

میزان تولید واحد دامداری در سال 95-96

میزان تولید (تن در سال)	نوع محصول
11995	گوشت قرمز
22472	مرغ
178355	شیر
27	عسل
10215	تخم مرغ

واحد امور فنی و زیربنایی:

فعالیت های شاخص اداره فنی و زیربنایی از سال 94 الی 97

ردیف	عنوان پروژه	کارانجام شده	واحد	اعتبار هزینه شده (میلیون ریال)
1	مرمت و بهسازی قنوات	41	رشته	13/232
2	احداث و بهسازی کانالهای آبیاری عمومی	20225	متر	30/686
3	لوله گذاری	10200	متر	1/500
4	تسطیح لیزری اراضی کشاورزی	75	هکتار	620
5	احداث استخر ذخیره آب	1	باب	1/100
6	احداث جاده دسترسی به مزارع	6600	متر	1/400
	جمع کل اعتبار هزینه شده			48/538

تسهیلات و ایجاد اشتغال در شهرستان در چند سال اخیر

ردیف	نوع وام	تعداد	مبلغ (میلیون ریال)
1	کارا	107	79587
2	تبصره 18 (فراگیر)	1	11348
3	مشاغل خانگی	179 طرح مستقل	8066
4	مشاغل خانگی	5 طرح پشتیبان	3300
5	تسهیلات سرمایه ای بخش کشاورزی	135	353171
6	تسهیلات در گردش	314	746920

فعالیت های اداره ترویج:

ردیف	عنوان طرح	حجم فعالیت	تعداد اشتغال
1	برگزاری کارگاه های آموزشی و ترویجی (یک روزه و مهارتی)	2163 نفر روز	-
2	تاسیس و راه اندازی صندوق اعتبارات خرد ویژه زنان روستایی	1 مورد	50 نفر
3	نظارت بر پهنه ها، سایت های الگویی و کانون یاد گیری	7 مورد سایت الگویی -1 مورد کانون یادگیری	30 نفر
4	توزیع نشریات، بروشور، فصل نامه، تکثیر CD، DVD با موضوعات آموزشی-ترویجی	4000 نسخه	-
5	طرح انتخاب نمونه های کشاورزی در سطح استانی	6 مورد	-

برنامه های اولویت دار و قابل اجرا در سطح شهرستان:

- توسعه کشتهای گلخانه ای
- توسعه سیستمهای نوین آبیاری- ارتقاء بهره وری از منابع آب
- توسعه صنایع تبدیلی محصولات کشاورزی
- توسعه پرورش شیلات در سطح شهرستان

چالش ها و کاستی ها:

- کمبود آب در بخش کشاورزی
- عدم وجود تسهیلات ارزان قیمت در بخش کشاورزی
- شرایط سخت بهره برداران برای دریافت تسهیلات از جمله (وثایق موجود، بدهی های قبلی و...)
- همسان نبودن هزینه های تولید با قیمت فروش محصولات کشاورزی
- کمبود نوسانات شدید قیمت نهاده های محصولات دامی (کنجاله سویا و.....)

مسائل و مشکلات بخش کشاورزی شهرستان :

- بروز خشکسالی و کاهش نزولات جوی و کاهش شدید منابع آبهای زیرزمینی و کاهش کمی و کیفی آب آبیاری و به تبع آن کاهش سطوح کشت محصولات زراعی و کاهش عملکرد محصولات زراعی
- کمبود تسهیلات و اعتبارات با بهره کم در بخش کشاورزی و نرخ بالای سود تسهیلات بانکی واحدهای تولیدی
- عدم رضایت کشاورزان از خدمات بیمه محصولات زراعی در پرداخت غرامت به کشاورزان خسارت دیده
- عدم تخصیص اعتبارات کافی جهت احیای باغات آسیب دیده از خشکسالی
- عدم پذیرش ضمانت و وثیقه روستاییان از سوی برخی بانکها
- افزایش قیمت تراکتور ، ماشینهای کشاورزی ، ادوات دنباله بند و قطعات یدکی و افزایش شدید قیمت خدمات مکانیزه ارائه شده و افزایش هزینه تولید محصولات کشاورزی
- هزینه بالای مبارزه با آفات و علفهای هرز مزارع و باغات و قیمت بسیار زیاد سموم خارجی و کیفیت نازل سموم داخلی
- عدم استقبال کارگران ایرانی جهت کار در واحد های تولیدی و بکارگیری کارگران غیر ایرانی در واحد های تولیدی
- عدم ثبات نرخ قیمت های نهاده های زراعی و دامی و خرید نهاده ها بصورت نقدی و فروش محصولات بصورت مدت دار
- دریافت عوارض گوناگون از واحد های تولیدی توسط ارگانهای مختلف
- کمبود وسیله نقلیه متناسب با ماموریت های محوله و کمبود نیروی انسانی
- عدم توانایی عموم بهره برداران بخش کشاورزی جهت بازپرداخت تسهیلات اعطایی و استمهال وامهای اخذ شده در سنوات قبل
- عدم تناسب محیط کار با استانداردهای یک محیط اداری قابل قبول

راهکارها و پیشنهادات در جهت رفع مشکلات بخش کشاورزی شهرستان :

- ❖ تغییر الگوی کشت و جایگزینی محصولات زراعی و باغی مقاوم به شرایط خشکی و کمبود آب
- ❖ استفاده از ارقام جدید و اصلاح شده محصولات زراعی که بهره وری بالاتری در مصرف آب دارند.
- ❖ استفاده از ارقام زودرس که نیاز آبی کمتر و دوره رشد کوتاهتری دارند.
- ❖ استفاده از سیستمهای آبیاری نوین که هدر رفت آب و میزان آب مصرفی را کاهش داده و بهره وری آب را بالا می برد.
- ❖ انجام خاکورزی حفاظتی و کشت بادستگاه کشت مستقیم (نوتیلیج) و حفظ بقایا در سطح خاک
بمنظور حفظ رطوبت خاک
- ❖ جلوگیری از خرد شدن اراضی و حفظ یکپارچگی آن و تشکیل تشکلهای تولیدی و اقتصادی
نمودن تولید
- ❖ برگزاری کارگاههای آموزشی و توجیه کشاورزان به رعایت مسائل فنی در کلیه مراحل زراعت و
باغبانی
- ❖ حمایت و توسعه شرکتهای مکانیزاسیون کشاورزی در سطح شهرستان و استان جهت کاهش
هزینه خدمات ارائه شده به کشاورزان و امکان دسترسی کلیه کشاورزان به تکنولوژی های جدید
و مدرن مکانیزه در راستای تغییر شیوه های کشت برای مقابله با خشکسالی
- ❖ الزام تولید کنندگان تراکتور و ادوات دنباله بند به افزایش کیفیت و رعایت استانداردهای جهانی و
نظارت مستمر بر نحوه ارائه خدمات پس از فروش در راستای رفع عیوب دستگاهها و ارتقاء
تولیدات داخلی